

Sygn. akt II Ca 185/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział II Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

PrzewodniczącySSO Jadwiga Kwapiszewska

SędziowieSSO Jadwiga Jakubowska, SSO Beata Kostaś

ProtokolantSylwia Bańbor - Mężyk

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze

z dnia 21 grudnia 2012 r., sygn. akt I C 1315/11

I. apelację oddala;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 300 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Ca 185/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki S. M. kwotę 27.871,16 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 25.000 zł od dnia 20 lipca 2011 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.871,16 zł od dnia 9 kwietnia do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Nadto Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.825,16 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i nakazał stronie pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze kwotę 101,09 zł tytułem nieuiszczonych kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 01 kwietnia 2011r. M. R., kierując samochodem osobowym m-ki T. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że włączając się do ruchu z parkingu, doprowadził do potrącenia idącej chodnikiem powódki, na skutek czego doznała ona obrażeń ciała w postaci przekrętarzowego złamania kości udowej prawej. Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 22 sierpnia 2011r. w sprawie o sygn. akt II K 1078/11 uznał, iż wina i społeczna szkodliwość czynu M. R. nie są znaczne i postępowanie karne warunkowo umorzył na okres 2 lat próby.

Bezpośrednio po zdarzeniu powódka została przewieziona do Szpitala Wojewódzkiego w J.. Pierwotnie została zaopatrzona wyciągiem szkieletowym. Następnie w dniu 05 kwietnia 2011 r. wykonano operację podczas, której dokonano zespolenia śrubą D.z płytą. Na Oddziale Ortopedycznym powódka przebywała w okresie od 01 do 12 kwietnia 2011 r. Następnie została wypisana do domu. Przepisano jej zastrzyki podskórne C.40 i doraźnie przeciwbólowo K.. Dalsze leczenie polegające między innymi na usprawnianiu prowadzone było w Ośrodku (...)we W.w okresie od 27 do 30 sierpnia 2011 r., następnie w Oddziale (...) Centrum (...)w K.w okresie od 25 października 2011 r. do dnia 16 listopada 2011 r., a później w C.w terminie od 20 grudnia 2011r. do 03 stycznia 2012 r.

Na skutek w/w zdarzenia powódka doznała wieloodłamowego przekrętarzowego złamania prawej kości udowej. Zrost ze skrótem kończyny i ograniczeniem ruchomości w stawie biodrowym powoduje powstanie uszczerbku na jej zdrowiu w wysokości 15%, a ograniczenie ruchomości w stawie biodrowym 10%. W sumie wielkość trwałego uszczerbku na jej zdrowiu wynosi 25 %. Rokowania co do procesu leczenia poszkodowanej są pomyślne. Uzyskano bowiem zrost złamania jednak ze skrótem kończyny i ograniczeniem ruchomości.

Powódka wykazuje zaburzenia adaptacyjne o obrazie lękowo – depresyjnym, będące czynnościową reakcją na sytuację, w której się znajdowała. Zaburzenia te mają charakter mierny i nie spowodowały uszczerbku na jej zdrowiu. Ponadto są reaktywne i przemijające. Prognozy powrotu do zdrowia psychicznego są dobre.

Po wypadku powódka wymagała opieki zarówno ze strony męża jak i syna, który dojeżdżał i z tego tytułu poniósł koszty w wysokości 1.231,13 zł.

Po wypisie ze Szpitala Wojewódzkiego w J.powódka została przetransportowana karetką do domu i z tego tytułu poniosła koszty w wysokości 40 zł. Powódka poniosła również wydatki związane z wynajmem sprzętu rehabilitacyjnego z (...)w postaci wózka inwalidzkiego, balonika, podnośnika do wanny w łącznej kwocie 370 zł. W dniu 19 kwietnia 2011 r. wydatkowała kwotę 51,49 zł na zakup materiałów opatrunkowych. Dodatkowo w mieszkaniu zamontowano dwa uchwyty nad wanną i toaletą, których koszt wyniósł 59,54 zł. Za pobyt w Ośrodku (...)we W.w okresie od 26 sierpnia 2011 r. do 04 września 2011r. powódka zapłaciła 810 zł. Koszt zakupu specjalistycznego rowerka stacjonarnego do ćwiczeń, na którym rozpoczęła samodzielną rehabilitację, oczekując na przyjęcie do odpowiedniego ośrodka rehabilitacyjnego wyniósł 309 zł.

Przed wypadkiem poruszała się o jednej kuli z uwagi na deformację kręgosłupa. Leczyła się na nadciśnienie i wątrobę. W chwili obecnej samodzielnie nie opuszcza mieszkania, porusza się o dwóch kulach. Nie jest w stanie wykonywać prac domowych.

Biorąc za podstawę powyższe ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że podstawę żądań stanowiły przepisy art. 444 § 1 k.c. i art. 445 § 1 k.c. Rozważając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Sąd miał na uwadze utrwalone w tym zakresie orzecznictwo, zgodnie z którym zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, obejmującą cierpienia fizyczne i psychiczne ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. W oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym dokumentację lekarską, opinie biegłych z zakresu psychiatrii i ortopedii ustalił Sąd, że powódka doznała: wieloodłamowego przekrętarzowego złamania prawej kości udowej. Na skutek tego powstały u niej zaburzenia adaptacyjne o obrazie lękowo – depresyjnym, będące czynnościową reakcją na sytuację, w której się znalazła. Miarkując wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na względzie, że obrażenia jakich powódka doznała były dla niej bardzo bolesne i utrudniały normalne funkcjonowanie organizmu. Nie bez znaczenia pozostawał fakt, że była hospitalizowana, poddana zabiegowi operacyjnemu, a następnie przez wiele dni unieruchomiona. Pomimo leczenia i rehabilitacji nadal odczuwa ból, nie odzyskała również tej samej sprawności ruchowej co przed wypadkiem. Istotne dla wysokości ustalonego przez Sąd zadośćuczynienia były również cierpienia psychiczne powódki, które spowodowały u niej subiektywne poczucie dyskomfortu psychicznego i mają charakter zaburzeń reaktywnych. Powódce trudno jest pogodzić się z tym co się stało, nie chce też obarczać bliskich opieką nad swoją osobą. Ponadto powódka doznała łącznie 25 % uszczerbku na zdrowiu. W ocenie Sądu, adekwatnym do stopnia

doznanej krzywdy zadośćuczynieniem pieniężnym jest kwota 50.000 zł. Biorąc zaś pod uwagę, że powódce pozwany ubezpieczyciel wypłacił dotychczas kwotę 25.000 zł zasądzeniu podlegała dalsza kwota 25.000 zł.

W zakresie pozostałych żądań powódki związanych z poniesionymi kosztami leczenia, których podstawę stanowił art. 444 § 1 k.c. Sąd uwzględnił je do kwoty 2.871,16 zł, obejmującej koszty: dojazdu syna do powódki – 1.231,13 zł, wypożyczenia z (...)sprzętu rehabilitacyjnego – 90 zł i 280 zł, transportu ze szpitala do domu - 40 zł, materiałów opatrunkowych z faktury nr (...) - 51,49 zł, zakupu uchwytów - 59,54 zł, pobytu rehabilitacyjnego w Ośrodku (...)we W.- 810 zł oraz koszty zakupu rowerka rehabilitacyjnego w kwocie 309 zł. Nie budziło wątpliwości Sądu, że powódka z racji doznanego urazu oraz przebytej operacji wymagała przynajmniej miesięcznej opieki osoby drugiej. Opiekę tą sprawował jej syn, a poniesione przez niego koszty dojazdu do matki w kwietniu 2011 r. z miejsca zamieszkania i pracy były uzasadnione. Zasadny także pozostawał koszt dojazdu do W., gdzie powódka przebywała w Ośrodku (...). Wysokość kwoty z tego tytułu, a także pokonywana odległość nie była kwestionowana przez ubezpieczyciela. Za pozostający w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą uznał Sąd wydatek na wynajmem sprzętu rehabilitacyjnego w postaci wózka inwalidzkiego, balonika, czy podnośnika do wanny w wysokości, co znalazło potwierdzenie w zeznaniach zarówno Z. M.jak i powódki, którzy podali że cena za wypożyczenie tego sprzętu była ustalona przez (...)i nie stanowiła dowolnej wpłaty. Zdaniem Sądu racjonalny pozostawał również wydatek związany z transportem powódki ze Szpitala w dniu 12 kwietnia 2012 r. do domu. Świadczą o tym choćby doznane przez nią obrażenia, przebyty zabieg operacyjny i niemożliwość jakiegokolwiek poruszania się bezpośrednio po operacji. Analizując natomiast przedstawione rachunki, faktury na zakup lekarstw - Sąd uznał za zasadne przyznanie powódce jedynie kosztów związanych z zakupem środków opatrunkowych – w wysokości 51,49 zł (z faktury nr (...)). W zakresie pozostałych medykamentów powódka nie wykazała konieczności ich zakupu w związku z powstałą szkodą, nie przedstawiła jakichkolwiek recept. Konieczność ich zażywania, czy stosowania nie wynikała także z przedstawionej dokumentacji lekarskiej – zwłaszcza z karty leczenia szpitalnego. W normalnym związku przyczynowym z powstałą szkodą Sąd uznał zakup dwóch uchwytów: nad wannę oraz toaletę, które umożliwiły powódce samodzielne korzystanie z sanitariatów. Zdaniem Sądu zasadne było także żądanie pozwu w zakresie zwrotu kosztów pobytu w Ośrodku (...)we W.w wysokości 810 zł. Z zeznań świadka Z. M.i powódki oraz dokumentacji lekarskiej wynikało, że dla odzyskania sprawności ruchowej konieczne było jak najszybsze podjęcie przez poszkodowaną rehabilitacji. Zasadny pozostawał także zakup sprzętu rehabilitacyjnego w postaci stacjonarnego rowerka w kwocie 309 zł. Wykonywanie ćwiczeń w celu odzyskania sprawności ruchowej przez powódkę został potwierdzony nie tylko przez nią, ale również przez jej syna oraz dokumentację fotograficzną. W ocenie Sądu pozostałe poniesione przez powódkę koszty w postaci zakupu piecyka grzewczego, wykonywania kserokopii dokumentacji lekarskiej, zakupu odzieży, obuwia nie mogły być uznane jako pozostające w normalnym związku z powstałą szkodą.

O odsetkach orzekł Sąd w myśl art. 481 § 1 k.p.c. oraz przepis art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych uwzględniając w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, iż w przypadku żądania zapłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę osoba poszkodowana w wyniku czynu niedozwolonego może domagać się odsetek za opóźnienie w zasadzie od dnia zgłoszenia żądania (art. 445 k.c.) (vide: wyrok S.N. z dnia 18 września 1970r., II PR 257/70, OSNC 1971/6/103, wyrok SN z dnia 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10, Lex nr 848109). Od tej chwili dłużnik zobowiązany jest do niezwłocznego spełnienia świadczenia, a uchybienie terminu spełnienia świadczenia w wymaganym terminie rodzi po stronie tego podmiotu obowiązek zapłaty odsetek. Koniecznym jest jednak, aby uprawniony określił wysokość swoich roszczeń. Zakład ubezpieczeń nie pozostaje bowiem w opóźnieniu co do kwot nieobjętych jego decyzją, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swojego roszczenia (vide: wyrok S.N. z dn. 06.07.1999r., III CKN 315/98, OSNC 2000/2/31). W przedmiotowej sprawie zawiadomienie o szkodzie nastąpiło w dniu 21 kwietnia 2011r. Tymczasem powódka już w toku postępowania likwidacyjnego określiła wysokość żądania w zakresie zadośćuczynienia na kwotę 50.000 zł. Strona pozwana najdalej więc z chwilą zakończenia postępowania likwidacyjnego popadła w opóźnienie – art. 481 § 1 k.c. Stąd też żądanie zasądzenie odsetek od kwoty zadośćuczynienia od dnia 20 lipca 2011r. pozostawało uzasadnione. W zakresie odsetek od kosztów z tytułu leczenia, Sąd uznał w myśl powołanych już wyżej przepisów, uzasadnione ich zasądzenie po 30 dniach od zgłoszenia żądania stronie pozwanej. Skoro żądanie tych kosztów pojawiło się dopiero w pozwie (z akt

szkodowych nie wynikało, że poszkodowana domagała się zwrotu przedmiotowych wydatków) to odsetki ustawowe od kwoty 2.871,16 zasądzono od dnia 09 kwietnia 2012r. , tj. po upływie 30 dni od daty doręczenia odpisu pozwu w dniu 09 marca 2012 r.

Powyższe orzeczenie w części dotyczącej określenia terminu początkowego biegu odsetek,, tj. w pkt 1 w zakresie zasądzającym kwotę 27.871,16 zł wraz z odsetkami od kwoty 25.000 zł od dnia 20 lipca 2011 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.871,16 zł od dnia 9 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, oraz w całości punkcie 3 i 4 apelacją zaskarżyła strona pozwana, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię, tj. art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 i 2 k.c. przez przyjęcie, że świadczenie akcesoryjne w postaci odsetek ustawowych winno być liczone od kwoty 25.000 zł od dnia 20 lipca 2011 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 2.871,16 zł od dnia 09 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, choć z okoliczności sprawy w sposób jednoznaczny wynika, że odpowiedzialność pozwanej została ustalona dopiero w niniejszym postępowaniu, nadto rozmiar szkody jak również jej wysokość ustalił Sąd w sprawie i to na podstawie materiału zebranego i aktualnego na dzień wydania wyroku a nie na dzień 19 lipca 2011 r. oraz 8 kwietnia 2012 r., zatem świadczenie w postaci odsetek ustawowych winno być liczone dopiero od dnia wyrokowania;

2. naruszenie art. 323 i 233 k.p.c. przez przyjęcie za udowodnione istnienie okoliczności uzasadniających przyznanie zadośćuczynienia i odszkodowania na łączną kwotę 27.871,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 25.000 zł od dnia 20 lipca 2011 r., a od kwoty 2.871,16 zł od dnia 9 kwietnia 2012 r. i nierozważeniu w sposób bezstronny i wszechstronny materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe zarzuty strona skarżąca wniosła o zmianę wyroku w pkt 1 przez zasądzenie na rzecz powódki kwoty 27.871,16 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 25.000 zł od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty oraz od kwoty 2.871,16 zł od dnia 9 kwietnia do dnia zapłaty i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w granicach podniesionych zarzutów i wniosków nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji zgodnie z dominującym w orzecznictwie stanowiskiem tak Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, w pełni aprobowanym także przez tutejszy Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, że zarówno odszkodowanie za szkody materialne jak i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (por. wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011 r., V CSK 38/11, LEX 1129170; wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, LEX nr 602683; wyrok SA w Katowicach z dnia 18 października 2011 r., I ACa 623/11, LEX 1129813; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2012 r., I ACa 930/11, LEX 1127073).

Zobowiązanie z tytułu w/w świadczeń jest zobowiązaniem bezterminowym i zgodnie z art. 455 k.c., powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu wierzyciela do jego spełnienia. Z chwilą wezwania przekształca ono bowiem w zobowiązanie terminowe.

Trafnie zatem wywiódł Sąd Rejonowy, że w przypadku żądania zapłaty odszkodowania (art. 444 k.c.) i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (art. 445 k.c.) osoba poszkodowana w wyniku czynu niedozwolonego może domagać się odsetek za opóźnienie w zasadzie od dnia zgłoszenia żądania. Od tej chwili dłużnik zobowiązany jest do niezwłocznego spełnienia świadczenia, a uchybienie terminu spełnienia świadczenia w wymaganym terminie rodzi po stronie tego podmiotu obowiązek zapłaty odsetek. Jednocześnie w orzecznictwie podkreśla się, że uprawnionemu z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę należy się rekompensata w postaci odsetek za czas, w jakim nie miał on możliwości czerpania korzyści z tego świadczenia. W przypadku roszczeń dochodzonych bezpośrednio od ubezpieczyciela z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zasada ta doznaje jednak wyjątków w związku z treścią art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych,

Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, przytoczoną już Sąd I instancji (vide także wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, Lex nr 602683).

Sąd I instancji prawidłowo w oparciu o przepisy art. 14 ust. 1 i 2 w/w ustawy przyjął, że terminem, w którym strona pozwana winna spełnić świadczenia był termin 30 – dniowy, licząc od dnia zawiadomienia ubezpieczyciela o szkodzie. W związku z tym o odsetkach od zadośćuczynienia należało orzec zgodnie z żądaniem pozwu, gdyż niewątpliwie w dacie wniesienia pozwu strona pozwana pozostawała w opóźnieniu (art. 481 § 1 k.c.). Wysokość swojego roszczenia powódka określiła jeszcze w postępowaniu likwidacyjnym, stąd żądanie odsetek od dnia 20 lipca 2011 r., biorąc pod uwagę, że o szkodzie zawiadomiła w kwietniu 2011 r., było jak najbardziej uzasadnione. Odnośnie odsetek należnych za opóźnienie od odszkodowania należało orzec po upływie 30 dni, licząc od dnia doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej, co nastąpiło w dniu 09 marca 2012 r., mającego charakter wezwania do zapłaty w rozumieniu art. 455 k.c. (por. także wyrok SN z dnia 20 stycznia 2004 r., II CK 364/02, LEX nr 347285).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy z mocy art. 385 k.p.c. oddalił.

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. i 108 § 1 k.p.c., gdyż powódka utrzymała się przy swoim żądaniu w całości i poniosła koszty zastępstwa prawnego w kwocie 300 zł.